

Høring av verneplan for skog

Skørsåsane, Sandefjord kommune

Gammel bøkeskog i Skørsåsane.

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
April 2023

Innhold	side
1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Hjemmelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang og innkomne merknader.....	4
5. Verneplanens omfang.....	9
6. Faktaark.....	9
7. Forslag til verneforskrift.....	13

Vernekart er lagt ved høringen som eget vedlegg.

1. Bakgrunn

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sender med dette på høring forslag til vern av skogområdet Skørsåsane i Sandefjord kommune.

Bakgrunnen for forslaget er tilbud fra fem private grunneiere og Sandefjord kommune om frivillig vern av skog. Tilbudene kom inn 8.3.2021 via Viken Skog. Det er gjort registreringer av naturverdiene i området i 2020 som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne Statsforvalteren tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Statsforvalteren forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Statsforvalteren forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfold-loven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,
- b) representerer en bestemt type natur,
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller
- e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.»

4. Saksgang

Formell start på verneplanarbeidet for Skørsåsane ble meldt 19.4.2022, og frist for innspill var 27.5.2022. Det kom inn følgende merknader til oppstartsmeldingen:

DNT Vestfold (brev datert 22.4.2022) uttaler følgende:

«Kan dere legge inn vestfold@dnt.no i adresselista under regionale etater, lag og foreninger?»

Forsvarsbygg (brev datert 29.4.2022) uttaler følgende:

«Vi viser til varsel om oppstart av verneprosess i 8 områder i Larvik, Sandefjord og Holmestrand kommuner.

- Skørsåsane og Kulerødvannet i Sandefjord
- Jordstøyp naturreservat, utvidelse, Korpen og Sagkollen naturreservat, utvidelse, Blåbæråsen og Slettebergskarvene i Larvik kommune
- Tryterudelva og Hvittingen Holmestrand

Forsvarsbygg gir hørings svar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi ser ingen konflikter med de foreslåtte områdene. Vi ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.

Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget..»

Språkrådet (brev datert 28.4.2022) uttaler følgende:

«**Skørsåsane, Sandefjord kommune**

Ingen merknader. Namnet er dekkende for området og Skørsåsane er einaste godkjente skrivemåte for naturnamnet i Sentralt stadnamnregister (SSR).»

Landbruksdirektoratet (brev datert 18.5.2022) uttaler følgende:

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle

området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

- o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer
- o Traktorvei i forbindelse med jordbruk
- o Støl/seterområde
- o Beite
- o Reindrift

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvalteren vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøer.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at Statsforvalterens landbruks- og reindrifsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Direktoratet for mineralforvaltning (brev datert 19.5.2022) uttaler følgende:

«DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i prosesser etter naturmangfoldloven.

Uttalelse fra DMF

DMF kan ikke se at de foreslåtte planene berører registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. Vi kan heller ikke se ut fra forelagt informasjon, at planen vil omfatte uttak av masse som vil omfattes av mineralloven. Vi har derfor ingen merknader til varsel om oppstart av verneplanprosess for Skørsåsane, Kulerødvannet, Jordstøyp, Korpen og Sagkollen, Blåbæråsen, Slettebergskarvene, Tryterudelva og Hvittingen i Larvik, Sandefjord, Holmestrand kommuner.

Dersom videre behandling av planen viser at noen av våre fagområder blir berørt, ber vi om å få saken oversendt når den blir lagt ut til høring og offentlig ettersyn.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.»

Andebu Idrettslag (brev datert 21.5.2022) uttaler følgende:

«Innspill til forslag til verneområde Døvle -Skør – Sandefjord kommune

Andebu idrettslag ser positivt på at skogområder på gårdene på Døvle og Møyland blir vernet. Av kart ser vi at «vår» helårsløype fra Møylandsletta til Orerønningen på eiendommen Døvle gbnr. 244/2 får verneområder på begge sider. Kommunen er her grunneier, men idrettslaget har en bruksrett til løypestraseen opprettet 10.10.2005. Traseen er maskinelt opparbeidet med veigrøfter og stikkrenner som må kunne vedlikeholdes. Her var det tidligere lysløype, men lamper og stolper er demontert. Helårsløypa er en mye benyttet turvei av folk i alle aldre, hele året. Den blir også benyttet av ryttere på hesterygg. Det er hestebeina som medfører størst slitasje og noe jordmasse sklir ned i østkanten av løypa der som lia er på det bratteste.

Stor sti / traktorvei som følger bekken fra Orerønningen, blir ikke benyttet som skiløype og bruken som turvei er svært begrenset.

I Skørområdet er det en del turstier som er merket i henhold til Merkehåndboka til DNT. Vi forutsetter at disse kan beholdes og vedlikeholdes. Turstiene er i daglig bruk hele året. En gjestebok på et utsiktspunkt dokumenterer dette. Det er nå svært mye tørrgran i området. Når disse faller over turstier, må det være muligheter til å rydde opp.

Andebu IL har en aktiv orienteringsgruppe som i snart 50 år har hatt turorienteringsposter i området. Det blir normalt plassert noen poster innenfor foreslått verneområdet når vi arrangerer o-løp. Samlingsplass er da gjerne på Møylandsletta eller på området til SIGNO. Vi forutsetter at vedtekter / vernebestemmelser blir utformet slik at vi kan fortsette vår aktivitet i området uten for mange formaliteter. Vi har i mange år hatt et positivt samarbeid med grunneierne her. I et folkehelseperspektiv er det viktig av Skør kan benyttes som en nærtur-område.»

Sandefjord kommune (brev datert 25.5.2022) uttaler følgende:

«Skøråsene (gbnr 244/1, 244/2, 244/3, 244/4, 244/21, 244/81)

I dette området er lysløypestrase utgått for en tid tilbake og stolper og ledninger er fjernet. Det vil imidlertid fortsatt være aktuelt med løypekjøring vinterstid når det er snø. Løypekjøring med motorkjøretøy bør være mulig innenfor verneområdet på nærmere avklart trase.

Området er svært mye benyttet til friluftsliv. Før vern bør det avklares om det er faste, merka sommerruter som ikke er

tegnert inn i kartet. Disse bør kunne holdes åpne for ferdsel også etter vern av området.

Gunnbjørns plass er et innarbeida og sentralt utsiktspunkt og turmål, og må kunne bevares.

Enkel ny tilrettelegging for allmennhetens friluftsliv må være mulig innenfor verneområdet, eksempelvis sittebenker, bål plass, merking av turruter, oppslagstavler med informasjon osv.»

Norges vassdrags- og energidirektorat (brev datert 27.5.2022) uttaler følgende:

Vi viser til melding om oppstart av verneplanprosess for nye områder for frivillig vern i kommunene Larvik, Sandefjord og Holmestrand kommuner.

NVE har sett gjennom oppstartsmeldingen for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Skørsåsane, Kulerødvannet, Korpen og Sagkollen (utv.), Blåbæråsen og Slettebergskarvene. -Det er flere energi- og vassdragsinteresser i områdene Jordstøyp (utv.), Tryterudelva og Hvittingen. Blant annet nettanlegg, vannforsyningsmagasin og digital kartlagt småkraftpotensialer.

-Lede AS har områdekonsesjon i de foreslåtte verneområdene.

-NVE er positive til at både Statnett SF, Lede AS og Holmestrand kommune er inkludert i adresselisten, men vi kan ikke se at de har uttalt seg ifb. vern og ber de gjøre dette.

- Nettanlegg

*NVE gjør oppmerksom på at Lede AS har områdekonsesjon i de ulike verneområdene. Vi oppfordrer nettselskapet til å uttale seg om verneforslaget kommer i konflikt med eksisterende eller fremtidige prosjekter. NVE har ikke detaljert kjennskap til planer knyttet til distribusjonsnett. **Det er spesielt viktig at Lede AS uttaler seg om aktuelle planer. NVE ber nettselskapet å uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.***

I området Jordstøyp (utv.) ligger nettanlegg nært, men utenfor foreslåtte verneområde. Det er nettanlegg innenfor de foreslåtte verneområdene Hvittingen og Tryterudelva.

- Når det kommer til utvidelse av Jordstøyp naturreservat eier Lede AS et 24 kV distribusjonsnett som ligger nært foreslåtte vern.

- I Hvittingen eier Lede AS et 24 kV distribusjonsnett som ligger innenfor det foreslåtte verneområdet.

- Statnett SF eier et 300 kV sentralnett som krysser Tryterudelva.

I tilfeller der nettanlegg ligger innenfor verneområdet ber vi statsforvalter å inkludere standardbestemmelsene for nettanlegg i verneforskriften. NVE ber Lede AS å uttale seg om de trenger standardbestemmelser som sikrer drift og vedlikehold, inkludert sikringshogst med tilhørende motorferdsel i Jordstøyp naturreservat. Vi ber også nettselskapet å vurdere bestemmelsene under for oppgradering og fornyelse. Siden nettanlegg ligger utenfor Jordstøyp naturreservat blir ikke disse bestemmelsene inkludert, selv om disse er en del av standardbestemmelsene, med mindre nettselskapet uttaler at de har behov for disse:

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene:

- «Oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledning for heving av spenningsnivået og økning av linetverrsnittet når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.»

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser:

- «Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.»

Vi ber nettselskapene å uttale seg dersom standardbestemmelsene ikke dekker deres behov.

-Digital kartlagt småkraftpotensial

*Det er kartlagt flere digitale vannkraftpotensialer for små vannkraftverk innenfor det foreslåtte verneområdet Tryterudelva. Samlet er det et årlig produksjonspotensial på 4,02 GWh fordelt på 3 prosjekter. Dyreste prosjekt har en spesifikk utbyggingskostnad på ca. 8,5 NOK/kWh (2021-priser). I ulike sammenhenger har vi lagt til grunn en øvre grense for spesifikk utbyggingskostnad på 5 NOK/kWh basert på 2021-kostnadsnivå. Blant de 3 prosjektene er det et potensial som har en spesifikk utbyggingskostnad under 5 NOK/kWh. Årlig produksjon for dette prosjektet er på 2,52 GWh/år og har en utbyggingskostnad på ca. 4,75 NOK/kWh (2021-priser). Småkraftpotensialet er vurdert til å ligge nær gjennomsnittet av konsesjonsgitt vann- og vindkraftproduksjon. **NVE ber om at grunneier orienteres om vannkraftpotensialet.***

-Vannforsyningsmagasin

*Det foreslåtte verneområdet Hvittingen grenser til vannforsyningsmagasinet Orebergvann. Ansvarlig for vannforsyningsmagasinet er Holmestrand kommune. Vi ber statsforvalter ta kontakt med Holmestrand kommune slik at de får mulighet til å uttale seg om det er behov for tilpasninger ifb. vern for å hensynta vannforsyningsmagasinet. **NVE ber Holmestrand kommune uttale seg selv i tilfeller uten konflikt.***»

Statnett SF (brev datert 31.5.2022) uttalelse til oppstart av verneplanprosess berører kun Tryterudelva i Holmestrand og gjengis ikke her.

STATSFORVALTERENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder uttalelsen fra Landbruksdirektoratet, så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det og de andre innspillene i verneforskriften, jf. § 4 bokstav h, § 6 bokstav a, § 7 bokstav e og f.

Når det gjelder merknaden fra Forsvarsbygg, så vil vi kommentere at det er tatt hensyn til unntak for militær operativ virksomhet og hensynet til militær luftoperativ virksomhet i § 6, første ledd og § 6, bokstav c.

Andebu Idrettslag viser til helårsløypa som tidligere var en lysløype og at det må være tillatt med løypekjøring i traseen også fremover. Løypa benyttes også som turvei og til hesteridning. Idrettslaget viser også til at det går mange merka turstier innenfor området og at disse må kunne merkes og vedlikeholdes/ryddes. Andebu IL har en aktiv orienteringsgruppe og det forventes at tidligere aktivitet i området kan fortsette.

Innspillene til idrettslaget mener vi er ivaretatt i verneforskriftens bestemmelser § 4 f og j, § 6 d og § 7 d. Her ligger mulighet for vedlikehold/rydding/merking av stier og veier, turorientering, motorisert ferdsel for kjøring av skiløyper og avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d, derav o-løp og kommunens «Grønne turer».

Sandefjord kommune viser i sin uttalelse til skiløype i området og andre merka løyper, samt Gunnbjørns plass. Stier og veier i området, samt Gunnbjørns plass og andre utsiktpunkt er nå merka i forslaget til vernekart. Om det fortsatt er stier eller veier som ikke ligger inne i dette forslaget, så ønsker vi innspill på det i høringa slik at det kan legges inn i vernekartet i samråd med grunneier. Traktorveien for kjøring av skiløype er også merka i forslaget til vernekart og er omtalt i verneforskriften.

Enkel ny tilrettelegging for friluftsliv kan søkes om etter naturmangfoldloven § 48, og merking av turløyper følger bestemmelse § 7 h.

Når det gjelder uttalelsen fra NVE så ber de om at Lede AS, som har områdekonsesjon i området, uttaler seg. Vi har sendt NVEs uttalelse til Lede AS til orientering.

Øvrige uttalelser tas til etterretning.

Videre saksbehandling

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes på en felles sentral og lokal høring med **frist 3. juni 2023**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredninga.

Etter høring vil Statsforvalteren oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilråding om vern til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Navn	Kommune	Tall på grunneiere	Totalareal	Verneverdi
Skørsåsane naturreservat	Sandefjord	6	783	(**) regional

6. Faktaark

LOKALITET:	Skørsåsane
KOMMUNE:	Sandefjord
FYLKE:	Vestfold og Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	783 daa
HØYDE OVER HAVET:	61-224
EIENDOM:	Gnr./bnr.: 217/2, 244/1, 244/2, 244/3, 244/4, 244/21, 244/80, 244/81 og 245/1.

OMRÅDEBESKRIVELSE

Skørsåsane ligger vest for Andebu sentrum og består av fire parallelle åsrygger i nord- sørlig retning med overveiende bratte lisider mot de smale dalene innimellom. Det meste av berggrunnen består av syenittporfyr og kvartssyenittporfyr. I øst finnes ignimbritt. I det sentrale område mangler i stor grad løsmasser, mens det i sør og øst finnes noe løsmasser av forvittringsmateriale og hav- og fjordavsetning.

Skørsåsane ligger i boreonemoral vegetasjonssone.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Området består av lavereliggende, eldre lauv, blandingsskoger og barskoger i hogstklasse. 5. Treslagssammensetningen i området er nokså variert hvor det særlig i de sørlige delene er en variert sammensetning av treslagene. Her dominerer bøk på nokså store areal, ofte sammen

med gran. En del gran er stedvis hogd ut slik at en trolig naturlig "stabil" blandingskog av disse treslagene, overveiende er erstattet med mer rene bøkeskoger. Dette gjelder særlig i dalbunner hvor grana har vært lett tilgjengelig for hogst. Stedvis finnes litt eik, og særlig der hvor løsmassedekningen er noe tykkere, finnes også en del spisslønn og noe ask, samt at hassel er temmelig vanlig i busksjiktet. Ellers i området dominerer barskog med furudominans på topper og grandominans i søkk, stedvis med innslag av bøk, spisslønn, lind og osp.

Produktiv, naturlig forynget skog dominerer området. Ifølge bestandsdata er det noen mindre hogstflater og yngre planta skog innenfor området, men tilbudsarealet er i hovedsak eldre skog i alderen 70- 150 år. I dalbunner og nedre deler av lisider er skogen høyreist, og «middels» grovvokst. Det finnes spredt med dødved både av gran, osp og småstammet edelløvtrvirke. Grunnet høy bonitet og lang vekstsesong, vil skogen temmelig raskt (antatt 20-50 år) kunne produsere mer grovvokst skog og en god del dødved.

Berggrunnen i området er ikke særlig rik på baseioner (kalk), og blåbær og - lyngskog dominerer, men det forekommer rikere vegetasjonstyper med lågurt.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlistede» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er hentet fra Norsk Rødliste 2015, fra Artsdatabanken. EN = sterkt truet, VU = sårbar, og NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

Skørsåsane er et skogområde med viktige og varierte naturverdier, med liten fragmentering av yngre skog. De høyeste naturverdier ligger i de nedre sørøstre deler hvor det finnes høyvokst eldre produktiv gran/bøkeskog og boreonemoral blandingskog med gran, eik, bøk, spisslønn, lind, hassel, osp med flere. Resten av området utfyller disse kvalitetene hvor bøk/osp/grandominert skog finnes som mindre partier mellom mer furu- og barblandingsdominert barskog.

Av arter knyttet til eldre naturskogpreget skog, er det gjort funn av rosenkjuke (NT), svartsoneskjuke (NT), kjerneklubbe (NT), begerfingersopp, spikeskjegg (NT). Kanskje mest interessant er tidligere funn av blomsterstry (VU) som er funnet et par steder, samt eikedynekjuke (VU). Hønsehauk (NT) ble hørt ett sted under kartlegging, og trolig hekker arten innenfor området. Stedvis høyvokst skog på god bonitet medfører potensial for raskt framtidig dannelse av dødved-kvaliteter som er viktig for flere sopp og insektarter, og grov dødved av flere treslag.

Det er tidligere registrert naturtypene rik edellauvskog, gammel barskog og rik sump- og kildeskog innenfor området, samt nøkkelbiotopene (MiS- figurer) bekekløft, rik bakkevegetasjon, gamle trær og eldre lauvsuksesjon.

Skørsåsane oppfyller flere mangler ved skogvernet i Norge og har samlet sett en høy mangeloppyllelse. Området fanger opp lavereliggende og produktiv skog, i tillegg til fylkesvise mangler som fattig og rik edellauvskog, rike blandingskoger og barskog på høy bonitet i boreonemoral vegetasjonssone. Det antas at nærmere halvparten av arealet er skog på høyere boniteter og rike blandingskoger. Sandefjord kommune har for øvrig en lav verneandel (2,18 %) sammenlignet med landet for øvrig (5%).

Området Skørsåsane vurderes samlet å være minst regionalt verdifullt (**).

FORMÅL

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av en mosaikk av fattig og rik edellauvskog med bøkedomnans, boreonemoral blandingskog og eldre barskog i lavlandet. Området har forekomster av trua og sjeldne arter, og har særlig betydning for biologisk mangfold.

ANDRE INTERESSER

Se under tekniske inngrep.

TEKNISKE INNGREP

Det står en mobilmast på toppen av Skør, på gbnr 244/3. Mobilmasten er driftet av Telenor/Telia. Utsiktspunktet Gunnbjørns plass (gbnr. 244/4) er tilrettelagt med postkasse, benker og bål plass. De fleste stier og traktorveier er merka og det er satt opp enkelte informasjons-plakater med kort informasjon og kart over enkelte steder som Gunnbjørns plass og Kjerstis plass (utsiktspunkt). I enkelte bratte stiptier er det lagt ut enkle klatretau.

*Utsiktspunktet Gunnbjørns plass med utsikt til fjorden.
Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.*

PLANSTATUS

Verneforslaget ligger innenfor område avsatt til LNF (landbruks- natur- og friluftsområde) formål.

MERKNADER

Vurdere uttak/skjøtsel av planta gran.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Tabellen viser skogbruksdata for tilbudsområdet.

Navn	Total-areal daa	Produktivt areal i daa				Annet areal i daa				Tilvekst m ³ /daa	Volum m ³
		H	M	L	Sum	Myr	Skrap	Vei	Imp.		
Skørsåsane	784	230,3	417,4	37,7	685,4	0	59,5	3,7	4,3	454,3	19 131

Skogdataene er levert av Viken Skog.

LITTERATUR

Midteng, R. 2021. Naturverdier for lokalitet Tømmerdalen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2020. NaRIN faktaark. Asplan Viak.

Artskart: <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Det går mange merka stier i Skørsåsane.

Foto: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

7. Forslag til verneforskrift

Kommentarer til forskriften

Merking og vedlikehold av eksisterende stier og veier

Veier, stier og andre anlegg og innretninger som eksisterer på vernetidspunktet kan vedlikeholdes i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Av kjente anlegg og innretninger innenfor foreslåtte naturreservat er det traktorveier, stier, bålplasser, basestasjon og utsiktspunkt. Disse innretningene er markert i forslaget til vernekart.

Veier og stier kan vedlikeholdes, ryddes, merkes, og holdes åpen for turgåing, sykling, hesteridning. Enkel rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i veier og stier som hindrer ferdselen, kan gjøres uten søknad til Statsforvalteren. Vindfall som måtte bli liggende over veien kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller Statens naturoppsyn.

Det står også en basestasjon innenfor området som det er knyttet en rekke bestemmelser til for vedlikehold, oppgradering og motorisert ferdsel jf. § 4 g, § 6 f og § 7 k og l.

Bruk av sykkel, hest og ridning

Friluftsløven åpner for sykling, ridning og annen bruk av hest på veier og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge friluftsløvens bestemmelser jf. bestemmelsen i § 5 b.

Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbudt

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt etter § 3 i forskriften. Men det kan søkes om dispensasjon, da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 d. Det vil være en konkret vurdering hva som defineres som et «større arrangement». For eksempel vil ikke tur med en skoleklasse defineres som et større arrangement.

Motorferdsel

Motorisert ferdsel er etter bestemmelsene forbudt på traktorveier og stier. Det er noen generelle unntak etter § 6 og det kan gis dispensasjon etter bestemmelsene i § 7. Tillatelse kan gis for flere år, vanligvis opp til 5 år. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte innenfor området.

Brenning av bål

Ved bålrensing må det benyttes tørrkvist fra bakken eller ved en har med seg, det er ikke tillatt å felle eller hogge opp døde trær.

Vernekart

Etter innspill fra grunneierne er flere traktorveier og stier er gått opp med GPS og markert i forslaget til vernekart. Eventuelle manglende registreringer i kartet, vil kunne legges inn i samråd med grunneierne, før tilråding til Miljødirektoratet.

Forslag til forskrift om vern av Skørsåsane naturreservat i Sandefjord kommune i Vestfold og Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av en mosaikk av fattig og rik edellauvskog med bøkedominans, boreonemoral blandingskog og eldre barskog i lavlandet. Området har forekomster av trua og sjeldne arter, og har særlig betydning for biologisk mangfold.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sandefjord kommune: gnr./bnr. 217/2, 244/1, 244/2, 244/3, 244/4, 244/21, 244/80, 244/81 og 245/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 783 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sandefjord kommune, hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- d. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.
- e. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- f. Vedlikehold av eksisterende traktorveier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet.
- g. Vedlikehold og nødvendig vegetasjonsrydding rundt basestasjon markert i vernekartet, herunder vedlikehold av strømtilførsel.
- h. Skånsom beiting.
- i. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- j. Turorientering med faste sesongposter.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorveier og stier.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsel- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, og med ATV eller traktor på traktorveier.
- c. Nødvendig motorferdsel for på eksisterende traktorveier inntegnet på vernekartet, for drift av skogareal på gnr./bnr. 244/9.
- d. Oppkjøring av skiløyper på traktorvei markert i vernekartet.
- e. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- f. Nødvendig motorferdsel med lett terrenggående kjøretøy som er skånsom mot marken langs eksisterende traktorvei inntegnet på vernekartet, i forbindelse med drift og vedlikehold av basestasjon markert i vernekartet.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Istandsetting og vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd b.

- d. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d, derav o-løp og kommunens «Grønne turer».
- e. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- f. Utsetting av saltsteiner.
- g. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- h. Merking av eksisterende traktorveier og stier.
- i. Nødvendig beskjæring eller hogst av trær eller annen vegetasjon som skygger for innmark, eller hindrer maskinbruk for jordbruksdrift.
- j. Nødvendig vegetasjonsrydding for å opprettholde utsiktspunkt, markert i vernekartet.
- k. Nødvendig oppgradering av basestasjon, markert i vernekartet.
- l. Nødvendig bruk av helikopter i forbindelse med vedlikehold av basestasjon, markert i vernekartet.
- m. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f, § 7 a, e, f, i og k.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.